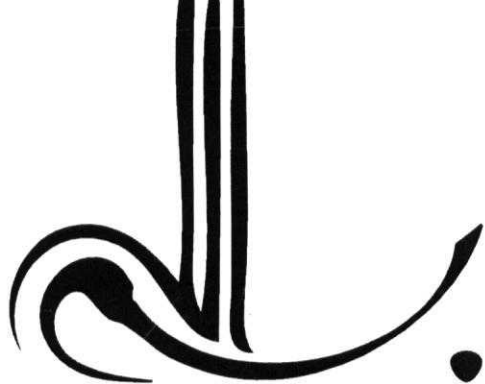

5691

۱۹۹۰

۱۸۴

نوی

www.ketab.ir

صنایع دستی دوسرزمین آفتاب تابان

نسرین میرزالی

سرشناسه: میرزآلو، نسوین، ۱۳۵۶
 عنوان و نام پدیدآور: صنایع دستی در سرزمین آفتاب تابان /
 نویسنده نسوین میرزآلو.
 مشخصات نشر: قم: بوکتاب، ۱۳۹۸
 مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۱۸-۱۸-۵
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: ژاپن
 موضوع: Japan
 موضوع: صنایع دستی -- ژاپن
 موضوع: Handicraft -- Japan
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ ص ۹/م ۵۸۰۶
 رده بندی دیویی: ۹۵۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۳۳۹۶۱

انتشارات بوکتاب

صنایع دستی در سرزمین آفتاب تابان

نویسنده: نسوین میرزآلو
 ویراست: نسوین میرزآلو
 طرح جلد: جواد و غفر
 چاپ: فهرست
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۸ - نوبت چاپ: اول
 شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۱۸-۱۸-۵
 تهران: میدان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک: ۵۸.
 طبقه اول. تلفن: ۲۱۶۶۴۸۴۱۷۹
 کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۹	مقدمه
۱۷	همه چیز درمورد ژاپن
۲۲	بازار جهانگردی ژاپن
۲۵	وضعیت جغرافیایی کشور ژاپن
۳۳	پرچم ژاپن
۳۴	نام‌شناسی
۳۴	تاریخ ژاپن
۳۵	تشکیلات حکومتی ژاپن
۳۸	جغرافیای طبیعی
۳۹	وسعت ژاپن
۴۰	آب و هوا
۴۱	پوشش گیاهی و جانوری
۴۲	جغرافیای انسانی
۴۳	زبان

۴۴	 تاریخ
۴۵	 دوران کهن
۴۶	 دوران امپراتوری (اشراف سالاری)
۴۷	 دوران شگون‌ها
۵۰	 دوران مدرن
۵۵	 نظام سیاسی
۵۷	 دولت‌های مرکزی و محلی
۵۸	 دیوان عالی کشور
۵۸	 اقتصاد
۶۰	 توسعه اقتصادی و این و عمل کلیدی آن
۶۳	 تقسیمات کشوری و این
۶۵	 شهرهای بزرگ و این
۶۵	 توکیو
۶۹	 یوکوهاما
۶۹	 اوساکا
۶۹	 ناگویا
۷۰	 ساپورو
۷۱	 کیوتو
۷۱	 فوکوئوکا
۷۲	 کاواساکی، کاناگاوا
۷۲	 سایتاما
۷۳	 هیروشیما
۷۴	 سندای
۷۴	 کیتاکیوشو، فوکوئوکا
۷۵	 چیبا

۷۶	ساکایی
۷۶	نیگاتا
۷۷	هاماماتسو
۷۸	ساگامیهارا، کاناگاوا
۷۸	شیزوئوکا
۷۹	کلیات ژاپن
۸۰	حکومت
۸۱	جمعیت
۸۲	زبان
۸۳	دین
۸۴	جغرافیا
۸۴	آب و هوا
۸۵	اقتصاد
۸۹	کلیات صنایع دستی جهان و وضعیت آن
۹۳	تعریف
۹۴	ویژگی ها
۹۵	طبقه بندی
۱۰۳	یک صنعت مستقل و ملی
۱۰۵	صنایع دستی و تحولات فن آوری
۱۱۲	صنایع دستی در ژاپن و جهان
۱۱۸	معافیت صنعتگران دستی و روستایی از پرداخت مالیات
۱۱۸	صنایع دستی از دیدگاه کشورهای صنعتی
۱۲۱	آشنایی با صنایع دستی کشورهای جهان
۱۲۳	بین الملل و صنایع دستی
۱۲۹	آشنایی با شورای جهانی صنایع دستی

- ۱۳۳..... فعالیتهای بین المللی برای معرفی ارزشهای صنایع دستی
- ۱۳۴..... خانههای فرهنگ و برگزاری نمایشگاههای اختصاصی
- ۱۳۸..... صنایع دستی ژاپن، اوج زیبایی
- ۱۴۶..... انواع صنایع دستی ژاپن
- ۱۵۱..... ارگانهای مسئول صنایع دستی در ژاپن
- ۱۵۲..... اسیا و صنایع دستی ژاپن
- ۱۵۶..... مختصری دربارهی صنایع دستی اندونزی
- ۱۶۲..... مدیریت صنایع
- ۱۶۵..... مختصری دربارهی صنایع دستی سوریه
- ۱۶۸..... مختصری دربارهی صنایع دستی لبنان
- ۱۷۰..... مختصری دربارهی وضعیت صنایع دستی عربستان
- ۱۷۲..... انواع صنایع دستی
- ۱۷۴..... صنایع دستی چین، همسایه قدیم ژاپن

مقدمه

کشور ژاپن، سال‌های سال را در انزوای سپری کرده است اما با این حال، هنرهای دستی مردمان این کشور در جهان بی‌همتا و مثال‌زدنی است.

همه ساله توریست‌های زیادی از کشور ژاپن دیدن می‌کنند؛ یکی از مواردی که این افراد را به جزیره چشم‌بادامی‌ها می‌کشاند، هنرهای دستی و صدا البته تاریخ غنی این کشور است. جایی که صنایع دستی، فستیوال‌ها، رویدادها و مواردی این چنین، توریست‌های خارجی ژاپن را مدهوش خود می‌کند. در این مطلب، به معرفی ۶ صنایع دستی برتر ژاپن، از ساخت شمشیر تا کاغذ دست‌ساز، می‌پردازیم.

آریتا، یکی از شهرهای دوره‌ی حکومت ساکا در قرن ۱۷، با هنر ساخت ظروف سفالی شناخته می‌شده و همین هنر، آن را در جهان معروف و شناخته‌شده کرده است. کوره‌های سفالگری کمی امروزه پیدا می‌شوند که چنین ظروف به‌خصوصی را تولید کنند. نزدیک ۲۲

فروشگاه، گالری‌های مجلل و فستیوال‌های مختلفی که در ماه‌های می/آوریل، این ظروف را در دسترس عموم قرار می‌دهند.

همانطور که پیش‌تر اشاره کردم، موزه‌های مختلفی در ژاپن به نمایش این ظروف می‌پردازد. اولین و شاید معروف‌ترین این موزه‌ها، موزه محصولات سرامیکی شهر کیوشو باشد. در این موزه، محصولات تولید شده در شهرهای کاراتسو، آریتا و نابشیما را در دسترس بازدیدکنندگان قرار می‌دهد. دیگر موزه‌ای که محصولات این سبکی را در دسترس بازدیدکنندگان قرار می‌دهد، موزه کاکیمون (Kakiemon) است که در آن می‌توانید یک کلکسیون بسیار بزرگ و پر جزئیات از ظروف شیشه‌ای و کوزه‌های سفالی را پیدا کنید. این ظروف به سبک و سیاق کاکیمون که در استان آریتا تا قرن ۱۷ رایج بود، تولید شده‌اند. در سبک کاکیمونی، ظروف در طرح‌ها و رنگ‌های مختلف با بدنه‌ی سرامیکی و شیری رنگ ساخته می‌شوند. علاوه بر محصولات استان آریتا که تا قرن ۱۷ ساخته شده بودند، این موزه محصولات قرون ۱۲، ۱۳ و ۱۴ را هم در دسترس بازدیدکنندگان قرار می‌دهد.

در کنار این موزه‌ها، مرکز کوزه‌گری روکوروزا (Rokuro-za) هم در دسترس بازدیدکنندگان قرار گرفته و نکته‌ی جالب اینجاست که مراجعه‌کنندگان به این مرکز، می‌توانند پشت ماشین‌های کوزه‌گری بشینند و به کوزه‌گری بپردازند.

واشی نام یک نوع کاغذ است که در استان فوکوی (Fukui) به فراوانی یافت می‌شود. این کاغذ به‌خصوص، از الیاف درخت گامپی (Gampi)، درختچه‌های میتسویا (Mitsuya) و بوته‌های توت‌فرنگی ساخته شده است. ایالت گوکا (Goka) در ژاپن، از قرن ۶ این کاغذها را می‌ساختند و حالا حدود ۶۷ کارخانه‌ی کاغذسازی در ژاپن وجود دارد. از نوع دست‌ساز گرفته تا صنعتی، همه نوع کاغذ در این کارخانه‌ها تولید می‌شود؛ هرکدام از این کارخانه‌ها، یک نوع کاغذ ویژه تولید می‌کند. مثلاً کارخانه‌ی ایچیبه ایوانو (Ichibei Iwano) در تولید کاغذهای هوشو (Hosho) تبحر دارد؛ کاغذهای هوشو، کاغذهایی هستند که از آن‌ها روی کتیبه‌های چوبی ژاپنی استفاده می‌شود. دیگر کارخانه‌هایی که می‌توان از آن نام برد، کارخانه‌ی تولید

کاغذ جیومون (Jiyomon) است که کاغذهایی مخصوص برای چسبیدن روی بطری‌های شیشه‌ای تولید می‌کند.

برای آشنایی بیشتر با صنعت ساخت کاغذ در ژاپن، به موزه‌هایی که در شهر ایچیزن (Echizen) قرار دارند. شما می‌توانید به موزه‌های کاغذ و فرهنگ و همچنین موزه‌ی کاغذ اوداتسو (Udatsu) که در این شهر موجود هستند، مراجعه کنید و مراحل ساخته شدن کاغذ را در آنجا از نزدیک ببینید. در «خانه‌ی پاپیروس» در شهر اچیزن، می‌توانید از گل‌های فشرده شده‌ی موجود در این موزه، کاغذی که دوست دارید را بسازید که بیشتر از ۲۰ دقیقه طول نمی‌کشد. فروشگاه اومدا (Umeda) در خیابان واشی هم از دیگر مراکز جالبی است که می‌توانید به آن سر بزنید و کاغذهای جذابی که ذکر شدند را خریداری کنید.

باشو-فو، نوعی پارچه‌ی دست‌بافت است که اولین بار توسط خاندان سلطنتی ریوکیو (Ryukyu)، به شکل اختصاصی در منطقه‌ی کیجوکا، قسمتی از روستای ویی (Wee) در ناحیه‌ی اوگیمی (Ogimi) استان اوکیناوا، قرار دارد، درست می‌شد. تار و پود این پارچه، از الیاف

ایتوباشو (itobasho)، نوعی موز وحشی که چیدن، نخ‌ریسی، و به نخ تبدیل کردنش، همگی به صورت دستی انجام می‌شود، به دست می‌آید. اخیراً به دلیل کم بودن ذخایر ایتوباشو و همچنین ریسندگان این گیاه ویژه، ساخت کاغذهای باشو-فو متوقف شده است. کاشت و برداشت ایتوباشو حدوداً سه ماه طول می‌کشد و برای بافتن یک کیمونوی کامل از جنس ایتوباشو به چیدن ایتوباشو از بیست درخت از این نوع موز نیاز است.

تایرا توشیکو (Taira Toshiko)، رئیس نهاد اجتماعی محافظت از باشو-فوهای موجود در ژاپن و از معدود کسانی است که همچنان لباس‌هایی از جنس این پارچه درست می‌کند. بازدید کنندگان از شهر اوکیناوا، می‌توانند به منطقه‌ی اوگیمی این شهر سرزنند و در جلسات آموزشی ساخت لباس‌هایی از جنس باشوفو، شرکت کنند.

شهر سکی (Seki)، مرکز استان گیفو (Gifu) حدوداً پنجاه دقیقه دورتر از شمال ناگویا قرار دارد و با صنعت شمشیر/چاقوسازی اش شناخته می‌شود. از قرون ۱۴ و ۱۵ یعنی دوره‌ی حکومت ژاپنی‌ها در شهر کاماکارا، حدود ۳۰۰ استاد شمشیرساز در این شهر، به ساخت

آلات جنگی مشغول بوده‌اند که امروز و در کل ژاپن، کمتر از ۲۵۰ استاد شمشیرساز مشغول به کار هستند. برای به شکل رسمی استاد شدن در امر شمشیرسازی در ژاپن، باید حدود ۴ تا ۵ سال آموزش دید؛ پس از آموزش، دولت به شما یک مجوز می‌دهد و شما تا مدت‌ها باید به صورت دائمیانه یک یا دو شمشیر بلند بسازید. مسافران به ژاپن، می‌توانند شمشیرها و تیغه‌های مختلف را از ۳ دلار تا ۱۰۰ دلار خریداری کنند.

برای آشنایی با تاریخچه‌ی ساخت شمشیر در ژاپن، می‌توانید به موزه‌ی شمشیرسازی سنتی شهر سکی، سر بزنید. در این موزه، گالری‌های مختلفی وجود دارد که در آن شمشیرها و تیغه‌های متنوعی قرار داده شده است که بازدیدکنندگان می‌توانند آن‌ها را تماشا کنند. در تاریخ ۲ ژانویه هر سال، یک مراسم در این موزه برگزار می‌شود؛ این مراسم اوچیزومه-شیکی (Uchizome-Shiki) نام دارد و شرکت‌کنندگان می‌توانند شمشیرسازها را در آن، با لباس‌های رسمی‌شان، در حال ساخت شمشیرهای مختلف ببینند.

صنعت شمشیرسازی بعد از جنگ جهانی دوم، تمرکزش را روی ساخت تیغه‌ها و چاقوهای آشپزخانه گذاشته و کارخانه‌های مختلفی برای ساخت انواع چاقوهای آشپزخانه، پدید آمده‌اند. چاقوهای آشپزخانه‌ای که در سکی ساخته می‌شود، از کیفیت بسیار بالایی برخوردار هستند که باعث شده قیمتشان از ۱۸۰ دلار شروع شود.

حدود ۲۰۰ سال می‌شود که منطقه‌ی کوهستانی کومانو (Kumano) در استان هیروشیما، در ساخت فود (Fude)، قلم‌های دست‌ساز ژاپنی، حرف اول را می‌زند. حدود هشتاد خانواده در این منطقه، به ساخت قلم‌های مختلف مشغول هستند و ساخت نزدیک به هشتاد درصد این قلم‌های دست‌ساز ژاپنی، چیزی نزدیک به ۱۵ میلیون عدد، هم در این منطقه انجام می‌شود. آخرین آثارهای موجود نشان می‌دهند که از جمعیت ۲۷ هزار نفره‌ی کومانو، حدود ۱۵۰۰ نفر، قلم‌های فود می‌سازند.

در ژاپن موزه‌ای با نام فودنوساتو کوبو (Fudenosato Kobo) وجود دارد که بازدیدکنندگان می‌توانند به آن مراجعه کنند و با ۸۸۲ قلم در اندازه‌های مختلف، آشنا شوند و بیش از ۱۵۰۰ قلم مختلف را

که برای فروش قرار داده شده‌اند را خریداری کنند که قیمتشان آنقدرها هم زیاد نیست و زیر ده دلار است.

ژاپن در ارائه‌ی پارچه‌های کتان هم یکی از برترین کشورها دنیا است و شهر اوساکا با داشتن ۵ تولید کننده‌ی بزرگ پارچه‌ی کتان، در ژاپن با این محصول به‌خصوص شناخته می‌شود. اولین کارخانه‌ی تولید پارچه‌ی کتان در ژاپن را یک طراح لباس با نام شیگهارو تاگاکاکی (Shigeharu Tagaki) در سال ۱۹۷۹ تاسیس کرد. تاگاکاکی برای رقابت با پارچه‌های کتان آمریکایی، این کارخانه را تاسیس کرد و در اواسط دهه‌ی ۹۰ میلادی، آن را ترک کرد.

اگر دوست دارید در سفرتان به ژاپن پارچه‌های کتان را به‌عنوان سوغاتی خریداری کنید، فروشگاه‌های بسیار زیادی را پیدا خواهید کرد که چنین محصولاتی را در اختیار خریداران قرار می‌دهند که از قضا، بهترین و بیشترین این فروشگاه‌ها، در شهر اوساکا واقع شده‌اند.